



VEILEDER TIL SØKNAD OM UTSLIPP AV SANITÆRT AVLØPSVANN

FORURENSNINGSFORSKRIFTEN KAPITTEL 12

I Norge er all forurensning forbudt, med mindre det er gitt tillatelse. Sanitært avløpsvann er forurensning og det stilles derfor en rekke krav til at Sandefjord kommune som myndighet kan gi tillatelse til utslipp av sanitært avløpsvann etter søknad. Dette gjelder både plassering, utforming og ikke minst rensekraft.

Veilederen er delt opp i tre underkapitler, der «Planlegging og helhetlig vurdering» vil bidra til å velge den beste løsningen som tilfredsstiller kravene, mens «Detaljvurderinger» viser til helt spesifikke deler av løsningen, til slutt «slik søker du» veileder hvordan det skal utfylles søknadsskjemaet.

PLANLEGGING OG HELHETLIG VURDERING

KOMMUNEPLAN/ REGULERINGSPLAN, LOKAL FORSKRIFT

Avklare eventuelle bestemmelser eller hensynssoner som må følges i tidlig fase av prosjektet. Ta gjerne kontakt med kommunen. Krever anlegget dispensasjon fra kommuneplan, reguleringsplan eller arealplan, må søknad om dispensasjon leveres.

Krav i kommunens lokale tømmeforskrift skal oppfylles.

AVSTAND TIL KOMMUNAL AVLØPSLEDNING ELLER FELLES ANLEGG

Det skal undersøkes muligheter for tilknytning til kommunal avløp. Dersom det er mulig å knytte seg til offentlig anlegg vil det bli stilt krav om dette. Privat fellesanlegg kan også være en bedre løsning enn separate anlegg dersom flere har behov for nytt avløpsanlegg. Mulighetene må redegjøres for i søknaden.

FLOM-, RAS- OG SKREDFARE, OG FORURENSET GRUNN

Anlegg bør ikke plasseres i et flomutsatt område. Kommunekart skal undersøkes, dersom det er mangelfull informasjon i kommunens arealdelplan, anbefales det at det også undersøkes i NVEs

Flomaktsomhetskart. Tilstrekkelig sikkerhet mot flom skal dokumenteres hvis det plasseres i flomaktsomhetsområdet.

I byggesaker som ligger i områder avmerket som faresone kvikkleire og marin grense (Hensynssone H310 i kommuneplanens arealdel), må det alltid vurderes om det er behov for geoteknisk vurdering før vedtak kan fattes. Kommunekart må undersøkes som en del av planleggingen og vurdere om det er behov for geoteknisk undersøkelser i forhold til tiltaksklasse i NVE sin veileder.

Undersøk om det foreligger forurensset grunn i området ved å innhente informasjon fra grunnforurensningsdatabasen.

VANNRESIPIENT

Tilstanden i vann som vil bli berørt av avløpsvannet må kontrolleres og dokumenteres i søknaden. Mye av informasjonen finnes allerede i Vann-nett. Dersom det ikke er noe informasjon der må det dokumenteres at bekker og elver har helårsvannføring og det må tas prøver for å undersøke dagens situasjon. Denne dokumentasjonen må brukes for å velge rett løsning for utslippet.

Tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand, jf. Vannforskriften §4. På grunn av dette har vi restriktiv holdning til utslipp til vannresipienter.

Utslipp til vannresipient vil derfor i de fleste tilfeller utløse krav om et etterpoleringstrinn for å ivareta rensekraft for fosfor og organisk stoff. Der hvor resipienten er sjø vil behov for etterpoleringstrinn vurderes.

DETALJVURDERINGER

PROSJEKTERING AV ANLEGGET

Det er mange anlegg som innfrir rensekraftene satt i forurensningsforskriften, men ikke alle kan brukes i enhver anledning. Undersøkelsene dokumenterer at den valgte løsningen tilfredsstiller kravene. Norsk vann rapport 262/2021 viser til fire faser i undersøkelsene, der fase 1,2 og 4 er pålagt i alle saker, mens fase 3 kun gjelder der infiltrasjon kan benyttes.

- Fase 1: Forberedende undersøkelse (må gjøres i alle saker)
- Fase 2: Innledende feltundersøkelse (må gjøres i alle saker)
- Fase 3: Detaljerte grunnundersøkelser. NB! gjelder der infiltrasjon kan benyttes til rensing eller utslipp av avløpsvann. Rapporten omfatter ikke en tilsvarende beskrivelse av fase 3 for anlegg med utslipp til vannresipient.
- Fase 4: Konklusjoner og anbefalinger (må gjøres i alle saker)

Undersøkelsene blir vurdert under behandlingen av søknaden. Det skal gjøres et minimum av grunnundersøkelser i hver sak for å avdekke om det kan infiltreres, og legges ved søknaden.



SLIK SØKER DU

Etter løsningen er valgt skal det logges på entreprenørportalen. Søknadsskjemaet fylles ut i portalen og alle nødvendige vedlegg leveres, sammen med eventuelt andre prosjekteringsnotater. Punkter i søknadsskjemaet er beskrevet under.

SØKNADSSKJEMAET

1. Plassering:

- **Finn eiendom** i kart

2. Kunden:

- **Flere eiendommer:** Hvis det er felles anlegg, skal dere søke opp alle eiendommer som skal tilknyttes anlegget.
- **Hva slags bygning gjelder tiltaket:** Velg eksisterende bygning i kartet, hvis det er et nytt bygg eller midlertidig bygg, skal plassering i kartet vises. Det er også plass her til å beskrive situasjon hvis bygningen ikke finnes i kartet.
- **Tiltakshaver:** Er normalt den som eier og driver anlegget og som er ansvarlig for utslippet, samt drift og vedlikehold. Håndheving og sanksjoner etter regelverket vil skje overfor den ansvarlige eier.

3. Tiltak:

- **Søknaden gjelder:** Oppgi om søknaden gjelder et nytt utslipp, bytting av anlegget/ vesentlig økning av utslippet eller en endring av eksisterende tillatelse. Rehabilitering av eksisterende utslipp gjelder endring av en komponent av et anlegg. Vesentlig økning kan f.eks. være at flere eiendommer kobles til avløpsanlegget eller oppgradering av avløpsanlegg fra et eldre anlegg som var tidligere dimensjonert for mindre vannforbruk.
- **Plan- og bygningsloven:** Fyll ut om tiltaket er i samsvar med plan- og bygningsloven og gjeldende plan for området.

Hvis det er reguleringsplan eller dispensasjon sak skal det fylles ut her. Hvis det ikke er i samsvar må det innhentes samtykke fra kommunens planmyndighet som legges ved søknaden.

- **Utslipp:** Fyll ut om det søkes om kun utslipp av gråvann (ingen vannspyling toalett) eller om det søkes om utslipp til følsomt område med brukerinteresser.

Ved utslipp av kun gråvann er det krav om rensing i stedegne løsmasser eller lignende, ved bruk av anerkjent dimensjonering og utforming, gitt i relevante standarder.

For hele Sandefjord kommune er det krav om at utslippet etterkommer minste krav i bokstav a. i forurensningsforskriften § 12-8 på grunn av brukerinteresser tilknyttet kommunens vannresipienter. Det innebærer krav om 90 % reduksjon i fosfor og 90 % reduksjon i BOF5.



- **Unntak:** Fyll ut om det søkes om unntak fra rensekrav eller andre bestemmelser i forurensningsforskriften §§12-7 til 12-13. Hvis ja, skal det leveres begrunnelse som vedlegg i søknaden.
- **Vannforsyning:** Fyll ut informasjon om tiltakshavers vannforsyning. Alle drikkevannskilder i nærheten tegnes i kartverktøy lengere ned i søknadsskjema. Faglig vurdering av drikkevannskilder gjøres i vedlegg
- **Dimensjonering:** Fyll ut størst forventet belastning av utslippet i pe (personekvivalenter), og samlet antall soverom/sengeplasser som skal tilknyttes anlegget. Hvis utslippet er fra en fritidseiendom, skal det også oppgis antall bruksdøgn per år.

Personekvivalenter er et mål på mengde organisk materiale i avløpsvannet. I henhold til forurensningsforskriften dimensjoneres et avløpsanlegg etter antall pe beregnet på grunnlag av største ukentlige BOF-belastning i løpet av året. Ved dimensjonering av avløpsanlegg skal det brukes Norsk Vann rapport 257/2020 - Etablering og drift av mindre avløpsanlegg og andre norske standarder.

Antall sengeplasser kan være et godt mål på maksimum antall personer/maksimum belastning. Ta kontakt med kommunen hvis du er usikker på hvordan du beregner utslippets forventede størrelse

- **Brukerinteresser:** Her skal det hukes av for om utslippet kan komme i konflikt med forskjellige type brukerinteresser eller ikke. Der hvor det kan komme i konflikt skal man beskrive tiltak for å motvirke konflikt.

Alle brukerinteresser i nærheten skal vurderes. Der hvor det hukes av «nei» at utslippet vil ikke påvirke brukerinteressen, men brukerinteressen finnes i nærheten må beskrivelse for hvorfor den ikke blir påvirket sendes som vedlegg.

Alle drikkevannskilder for omringende eiendom må kartlegges, opplyses om og vurderes i søknaden. Det er forbudt å forurense drikkevann. Hva som er sikker avstand mellom utslippssted og drikkevannskilden må vurderes i hvert tilfelle av personer med kompetanse innen geologi og hydrogeologi, renseprosesser i jord og smitterisiko, med beregnet oppholdstid.

Er det registrert naturtyper, arter av interesser, m.m. i området? Det må undersøkes i Naturbase. Dersom det ikke er gjort konsekvensutredning som del av en arealplan bør det gjøres i søknaden.

Alle kulturminner og kulturmiljøer skal vernes. Dersom det er registrert automatisk fredete kulturminner i området må det redegjøres for i søknaden. Det vil bli innhentet uttalelse fra Kulturminnemyndigheten før en ev. tillatelse kan gis.



- **Fellesanlegg:** Fyll ut om det skal være fellesanlegg. Hvis ja, skal erklæring om felles anlegg legges ved her.
- **Anlegg på annen manns eiendom:** Fyll ut om anlegget eller ledninger skal legges på annens grunn. Hvis ja, skal erklæring om ledning/anlegg på annens grunn legges ved her.

4. Anlegg:

- **Fyll ut informasjon om anlegget:** Det skal fylles ut informasjon om alle anleggs komponenter og tegne de i situasjonskart/skisse ved bruk av portalens kartverktøy. Hele anlegget fra husvegg til og med utslippspunktet skal være med på situasjonskart, også ledninger.

Andre nødvendig opplysninger som punkter for grunnundersøkelser, fjell i dagen, og brukerinteresser kan tegnes i kart som sendes som vedlegg.

Spesifikasjoner om anlegget oppgis før det kan tegnes i kartet. Plassering av en komponent må godtas på kartet for å lagre før det kan legges inn neste komponent. Det er også mulig å endre plasseringen etterpå. Når alle komponenter er tegnet inn skal det først genereres forhåndsvisning av skisse, hvor man deretter må trykker på «generer skisse» før man kan bekrefte at skisse er riktig.

5. Fagkyndig:

- **Fagkyndig/faglige medhjelpere:** Fyll ut informasjon om fagkyndige firma med hydrogeologisk og avløpsteknikk kompetanse som har utført grunnundersøkelser og prosjektert anlegg.

6. Ansvarlige:

- **Ansvarlig prosjekterende:** Fyll ut informasjon om ansvarlig prosjekterende etter plan- og bygningsloven, og legg ved erklæring om ansvarsrett.
- **Ansvarlig utførende:** Fyll ut informasjon om ansvarlig utførende etter plan- og bygningsloven, og legg ved erklæring om ansvarsrett. Legg ved kompetanse bevis hvis ikke utførende har tidligere erklært ansvarsrett for slike jobber i kommunen.

7. Vedlegg:

- **Dokumentasjon:** All informasjon i punktene under skal legges ved søknaden. Det kan enten sendes som enkelte vedlegg eller full fagrapport. Avhengig av anleggstype og utslippspunktet er det noen vedlegg som må fylles ut. Manglende vedlegg/ opplysninger vil føre til at saken ikke behandles.

- i. Grunnundersøkelser: Det skal dokumenteres et minimum av grunnundersøkelser for å vurdere best egnet avløpsløsning på eiendommen. Ved infiltrasjon skal



rensegraden i stedege løsmasser dokumenteres. Oppbygning og utforming av infiltrasjonen skal beskrives (jf. Forurensningsforskriften §12-10).

- ii. Situasjonskart: Tabell under viser innholdet som skal være med i kart og situasjonsplan, samt kilder der informasjonen kan innhentes eksternt.

Tabell 1: Kart og situasjonsplan

Drikkevannskilder	Granada og egne kartlegginger
Lokaliteter for naturmangfold	Naturbase
Eksisterende grunnforurensning	Grunnforurensningsdatabasen
Kjente kulturminner	Askeladden og Kulturminnesøk
Flomutsatte områder	Kommuneplan kart og NVE Flomaktsomhet
Kvikkleireområder	Kommuneplan kart og NVE veileder
Plassering av øvrige brukerinteresser	Egen kartlegging
Alle komponenter i anlegget	Egen kartlegging
Kvartærgeologi og infiltrasjonsevne	NGU
Fjell i dagen	Egen kartlegging
Prøvelokaliteter, strømningsretning og fallretning	Egen kartlegging
Veiatkomst med plass og snuplass for tømmebil	Egen kartlegging

- iii. Dokumentasjon av rensegrad og beskrivelse av anlegget: Fylles ut av fagkyndig firma som har utført grunnundersøkelser med opplysninger funnet ved undersøkelser. Hvor det skal etableres lukket infiltrasjonsanlegg eller infiltrasjon av restutslipp skal det utføres grunnundersøkelser i tråd med Norsk Vann rapport 262 og funn oppgis her, samt beregninger.

Alle anleggskomponenter (etterpoleringstrinn, pumpekum, slamavskillere, m.m.) beskrives her samt beskrivelse om behov for isolasjon eller varmekabel.

Søknaden må inneholde en detaljert beskrivelse av oppbygging og funksjon av anlegget. Informasjon om hele anlegget fra yttervegg til utslippspunkt skal beskrives. Hvordan diffust utslipp/ ledning til vannresipient etableres beskrives her.



Dersom eksisterende ledninger og kummer skal gjenbrukes i det nye anlegget må det dokumenteres at kvaliteten på dette er godt nok og at fremmedvann da ikke vil bli koblet til det nye anlegget dersom det har blitt gjort tidligere. Dersom kvaliteten ikke er god nok, eller det er andre utfordringer, må eksisterende ledninger og kummer byttes ut.

- iv. Opplysninger i nabovarsel: Det er krav om at berørte parter, som regel naboer, får varsel om tiltaket. Det kan brukes partsvarsling i forbindelse med forurensningssaken for tillatelse til tiltak behandling.

Det skal forekomme i nabovarslet at mottaker har 4 ukers svarfrist.

Søknaden skal ikke sendes til kommunen før 4 ukers svarfrist har overstått eller det er mottatt samtykke fra varslede.

- v. Kvittering for nabovarsel: som viser datoen det er sendt og eventuelt samtykke samt oversikt over mottakere.
- vi. Eventuelle merknader: Merknader/protester fra parts-/nabovarsling og ansvarligsøkers svar på eventuelle merknader/protester skal legges ved søknaden.
- vii. Vurdering av resipient: Tilstanden i vann som vil bli berørt av avløpsvannet må kontrolleres og dokumenteres i søknaden. Mye av informasjonen finnes allerede i Vann-nett. Dersom det ikke er noe informasjon der må det dokumenteres at bekker og elver har helårsvannføring og vurdere tilstanden.
- viii. Vurdering av brukerinteresser: Brukerinteresser funnet i nærheten skal vurderes og det skal beskrives hvorfor de ikke blir påvirket.
- ix. Serviceavtale for minirensanlegg: Det kreves serviceavtale for alle anleggskomponenter og andre type anlegg som vilkår i en eventuell utslippstillatelse. Men serviceavtale for minirensanlegg skal legges ved søknaden.
- x. Eventuelt dokumentasjon for minirensanlegg: Søknaden må inneholde oversikt over kravet for slamtømming som beskrevet i anleggets tekniske godkjenning fra SINTEF. Tømmeinstruks skal være vedlagt søknaden, og i dokumentasjonen til anlegget det søkes om må det redegjøres for hvordan prøvetaking kan tas.

Søknaden må inneholde informasjon om de viktige punktene for drift og vedlikehold.

- xi. Områdestabilitet: Hvis tiltaksområdet er innenfor eller lavere enn hensynssone H310 i kommuneplans arealdel (Fareområde under marin grense samt kjente fareområder for kvikkleire) må det alltid vurderes faren for områdeskred i henhold til krav i pbl § 28-1 og TEK17 §7-3 med veiledning, herunder NVEs veileder 1/2019.



8. Oppsummering: Her skal man gå gjennom alle opplysninger gitt i søknaden før det leveres.

- **Ansvarsrett:** Her skal det hukes av som erklæring for ansvarsrett som ansvarlig søker.

9. Kvittering: Kvittering på at søknaden er levert.

TILLATELSE TIL TILTAK

Det behandles tillatelse til tiltak sammen med søknad om utslippstillatelse for de fleste anlegg. Erklæring om ansvarsrett for SØK hukes av i søknadsskjema, mens vedleggene om erklæring om ansvarsrett for PRO og UTF, og gjennomføringsplan legges ved søknad og sendes sammen med søknad om utslippstillatelse. Det er ikke nødvendig med egen søknadsskjema for søknad om tillatelse til tiltak.

Nabovarsling kan dekkes av partsvarsling i forbindelse med søknad om utslippstillatelse hvis alle naboer er varslet og varselet inneholder riktig informasjon.

Hvis tillatelse til tiltak er avhengig av dispensasjon fra plan- og bygningsloven eller kommune plan. Skal egen dispensasjonssøknad og søknad om tillatelse til tiltak med begrunnelse og vedlegg, sendes til postmottak og behandles av byggesak.

FERDIGMELDING

Ferdigmelding sendes via kommunens entreprenørportal som oppfølging på eksisterende sak. Portalens løsning skal brukes ved målsettinger av skisser. Vi godtar Gmi-fil, Sosi-fil, portalens tegneverktøy, tegneverktøy med Kof-fil.

VEDLEGG 1: SJEKKLISTE FOR SØKNAD

Denne sjekklisen er for ditt eget arbeid og skal ikke leveres med søknaden. Det er for å kunne huke av alt som er undersøkt og tatt hensyn til under arbeidet med søknaden. Den viser til anbefalingene i «Sjekklise for vurdering av utslipp av avløpsvann» utarbeidet av Norsk Vann som vi bruker i vår saksbehandling.

- ☐ Forhåndskonferanse
- ☐ Kart og situasjonsplan
- ☐ Mulighet for tilknytning til offentlig anlegg eller privat fellesanlegg
- ☐ Arealplanstatus
- ☐ Generell samordningsplikt
- ☐ Sikring av vann og avløp



- ☐ Vannforvaltning
- ☐ Beskyttelse av drikkevann
- ☐ Beskyttelse av innbyggernes helse
- ☐ Beskytte naturmangfold
- ☐ Beskytte automatisk fredede kulturminner
- ☐ Sikkerhet mot flom
- ☐ Sikkerhet mot kvikkleireskred
- ☐ Unngå spredning av forurenset grunn ved gravearbeider
- ☐ Helhetlig kartlegging og vurdering
- ☐ Søknad om tillatelse til byggetiltak
- ☐ Erklæring om ansvarsrett for SØK, PRO og UTF
- ☐ Kompetanse for prosjektering og utførelse
- ☐ Varsling av berørte parter
- ☐ Gjennomføringsplan
- ☐ Undersøkelser som grunnlag for valg av renseløsning
- ☐ Dimensjonering
- ☐ Utslippssted
- ☐ Renseeffekt
- ☐ Forholdet til standardkravene i forurensningsforskriften
- ☐ Beskrivelse av anlegget/renseløsning det søkes om
- ☐ Fra husvegg til utslippspunkt/utstrømningsområde
- ☐ Fremmedvann
- ☐ Behov for varmetilførsel eller isolasjon
- ☐ Behov for tiltak mot oppdrift



- ☐ Forhold til eksisterende ledninger og kummer
- ☐ Drift- og vedlikeholdsavtale (serviceavtale) og nødvendig kompetanse for å drive service
- ☐ Vilkår om drift og vedlikehold for øvrig (betingelser for bruk)
- ☐ Tilgjengelighet for slamtømming
- ☐ Behov for slamtømming
- ☐ Instruks for tømming av slam
- ☐ Prøvetaking
- ☐ Forhold til brukt filtermateriale
- ☐ Grunnundersøkelser
- ☐ Forhold til om slamflukt må ivaretas særskilt
- ☐ Dokumentasjon om minirenseanlegg med teknisk godkjenning

